

Over Lezen

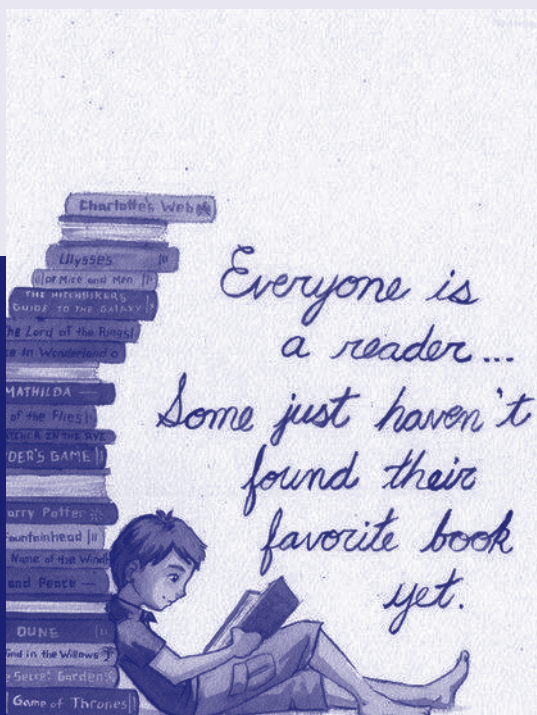
In de vorige Signaal stond een oproep om te vertellen over het lezen bij onze kinderen. Ook deden we een oproep op Facebook. Er kwamen heel wat leuke reacties waarvoor dank.

Graag plaatsen we de 2 reacties van de 2 tieners die reageerden in zijn geheel.

Jules stuurde de volgende e-mail:

Beste signaal,

Ik ben inmiddels twaalf en zit in de tweede klas van het VWO, ik heb mezelf leren lezen in groep 2. Ik las al erg snel grotere boeken en toen ik een jaar of acht was kwam ik tot de conclusie dat als op een site stond dat het een boek voor twaalf jaar en ouder was ik het ook wel kon lezen. Deze leeftijdscategorie (vier jaar ouder dan ik echt ben) gebruik ik nog steeds. Op mijn tiende was mijn zus van twaalf helemaal gek van de hongerspelen. Zowel mijn ouders als mijn zus vonden het geen goed idee dat ik dit ook ging lezen. Toen ze echter gingen wandelen met elkaar begon ik in het boek en toen ze terugkwamen was ik rond pagina honderd. Ik ben redelijk blijven steken in de fantasy genre voor veertien jaar en ouder. Het beste boek ooit dat ik heb gelezen is: Vlam van Floortje Zwigman. Ik ben inmiddels begonnen met Engelse boeken. Mijn zus gaat het een stuk beter af, maar ik red me wel. Ik merk op dit moment wel dat ik mijn interesse in boeken verlies. Dit komt omdat ik in een groot aantal boeken hetzelfde patroon ontdek. Dat is ook de reden dat ik Vlam zo leuk vind. Het laat helemaal niks los.

De 12-jarige Rianne stuurde ons deze e-mail:

Lezen

Ik ben knettergek op lezen. Toen ik aan het eind van groep 2 zat kon ik al lezen. Toen ik in groep 3 begon dacht ik: 'Nu gaat het beginnen we gaan echt lezen, yess'. Maar nee, we begonnen met simpele en saaie woorden. Maan, roos, vis. Dat moesten we leren. Ik vond dat onzin om te leren. Die woorden stonden toch ook in boeken?! En dan eindelijk aan het einde van het jaar mochten we lezen in boeken! De boeken die we moesten lezen kende ik al of vond ik niet leuk.

Inmiddels lees ik de dikste boeken. Nu ben ik bezig in Boy 7 van Mirjam Mous. Het liefst lees ik lekkere dikke boeken. Meestal ben ik niet heel geïnteresseerd in meiden boeken. Ik hou vooral van boeken waarin iets van magie voorkomt, zoals Harry Potter van J.K. Rowling.

GEBAADE PADEN

Uit de reacties blijkt wel dat onze spruiten het leren lezen meestal niet volgens de gebaande paden doen. De meeste hoogbegaafde kinderen zijn er al ruim voor groep 3 mee bezig. En ze hebben vaak zo hun eigen manieren.

Mirjam vertelt over haar zoon dat hij stilletjes zichzelf heeft leren lezen door bijv. naar straatnaambordjes te kijken vanuit de auto. Opeens riep hij in de auto: "Kijk mam, nu zijn we bij de 'Botter' en die straat heet 'Praum'!"

Brenda had een soortgelijke ervaring met haar oudste zoon. Toen ze bij de Efteling waren zei hij, 4 1/2 jaar oud: "Graag uw dames verband in de emmer deponeeren" (of iets dergelijks?). Dan sta je toch even te kijken. Ook kunnen ze er, net als mijn zoon, zo hun eigen mening over hebben, zo jong als ze zijn. Marloes vertelt over haar jongste zontje dat hij al vroeg besloot dat lezen stom was als zijn oudere broer niet met hem wilde spelen omdat hij verdiept was in zijn Donald Duck. "Zo klein als hij was, riep hij uit dat Donald Duck stom was en dat hij later nooit zou leren lezen!" Hij heeft dat nog een poos volgehouden maar gelukkig is hij niet erg consequent en begint hij na 4 maanden leesonderwijs voorzichtig te lezen.

Dieke vertelt dat haar inmiddels tienerdochter het lezen heel makkelijk oppikte op school en leeshonger kreeg. "Meidenboeken hebben haar nooit gegrepen, wel boeken met spanning, zoals Harry Potter." Ze volgde min of meer het normale pad op school met lezen maar je ziet wel dat ze nu de moeilijkere boeken leest. Dieke's zoon kon al lezen in groep 1 maar las een tijd lang niet graag boeken, hij vond ze saai. Strips werden wel verslonden. Gelukkig gaat hij nu met bijna 11 toch vaker uit zichzelf een boek pakken. Bijzonder is: "Hij leest dan ook snel (diagonaal)."

Inge's zoon leerde zichzelf lezen op de peuterspeelzaal en las vooral alles om hem heen. Zijn bijzonderheid? "Eenmaal gelezen was het boek ook klaar, voor deze kleuter geen herhaling."

De oudste zoon van Marloes had al een buitengewone belangstelling voor letters en cijfers vanaf een jaar of 3. Eenmaal naar school waar hij nog niet mocht leren lezen, hield ze hem 1 middag per week thuis en liet ze hem letters en woordjes schrijven. "Hij las woorden gewoon, op z'n kop, in spiegelbeeld en binnenste buiten (op winkelruiten)." Hij las vooral de Donald Duck en informatieve boeken en begint nu (groep 6) de overstap naar leesboeken te maken.

De zoon van Liesbeth, nu 9, leerde zich de letters aan

met het leercomputertje van zijn grote broer. Dat had een functie om letters te verklanken. "Hij heeft een paar weken steeds op de toetsen gedrukt en beheerste toen alle letters. Toen hij 3 was kwam het schrijven en lezen (in die volgorde)." Sinds hij alles kan lezen is de boekenkast van zijn grote broer, nu 12, favoriet.

PROBLEMEN

Dat er ook problemen ontstaan rondom het lezen, wordt vaak genoemd. Kinderen kunnen behoorlijk gedesillusioneerd raken als ze naar groep 3 gaan. Ook wordt genoemd dat de methode om te leren lezen erg frustrerend kan zijn. Het gaat heel langzaam en het hanteren van sommige middelen zorgen vaak voor frustratie of zelfs leesproblemen zoals de stopwatch, estafettelezen, woordenlijsten enz. Zeker bij beelddenkers kan dit behoorlijk fout gaan.

Mirjam vertelt dat de teleurstelling voor haar oudste erg groot was toen hij naar groep 3 ging. Wordenlijsten waren een ramp. En in groep 6 bleek dat hij moeite had met hardop lezen. "Om hem toch te stimuleren hardop te lezen (want dat wordt op school gevraagd) leest hij zijn jongere broertje voor." Een creatieve oplossing! Voor zijn broertje die ook al boven het niveau leest zijn al afspraken gemaakt op school. Brenda vertelt over haar jongste zoon dat hij ook begon te lezen in groep 1 maar dan heel voorzichtig. Hij is erg gevoelig voor wat anderen vinden en denken. "Want zelfs bij leestesten, blijkt hij in staat precies het gemiddelde niveau van de klas te laten zien. De perfecte aanpasser..." Gelukkig leest hij thuis graag en op zijn eigen niveau.

"Onze oudste is toen hij net 5 was naar groep 3 gegaan. Vanaf dat moment heeft hij niet meer gelezen, niet onder dwang, niet voor zijn plezier." Toen eind groep 5 bleek dat hij Ernstig Enkelvoudige Dyslexie had was dit voor Patricia's zoon zo'n opluchting dat hij weer is gaan lezen. Zijn zusje las ook al voor groep 3. Helaas is zij gaan onderpresteren en raakte anderhalf jaar geen boek meer aan waardoor ze zelfs een achterstand opliep. Nu wordt ze weer uitgedaagd en ineens vindt ze lezen weer leuk! "Ze heeft zichzelf ten doel gesteld dat ze alle Mees Kees boeken zelf heeft. Ze spaart, koopt en leest t in een week uit."

De dochter van Esther kende wel de letters op de kleuterschool. In groep 3 verveelde ze zich al snel met lezen. De methode veilig leren lezen was voor haar helemaal niet zo veilig. "Ze werd bloednervus van minuten testen en AVI niveaus en had totaal geen plezier in lezen." Nu hebben ze in overleg het 'gedoe rond lezen' losgelaten op school. Ze mag lezen wat ze wil en hoeft bij de juf alleen maar even te checken of het boek niet te puberaal is. Nu leest ze op hoog niveau en met veel plezier!

De oudste zoon van Jolanda las de nummerborden voor toen hij 2 was. "Hij stopte met lezen op de peuterspeelzaal en daarna deed hij met de klas mee," vertelt ze over hem. De jongste wilde helemaal niet leren lezen. Hij is nu 7 en ze weten dat hij dyslectisch is.

VOORLEZEN

De meeste ouders hebben het gedaan: voorlezen. Voorlezen is gezellig en leuk. Voorlezen is heel goed voor de taalontwikkeling. Kinderen leren nieuwe

woorden. Ze leren hoe een zin is opgebouwd. En door over het boek te praten, leren kinderen ook actief met taal bezig te zijn. Het voorlezen is goed voor het goed leren luisteren en de opbouw van concentratie. Het stimuleert de fantasy van je kind. Het leert over de wereld om hem heen.

Bij zware onderwerpen waar een kind mee bezig is zoals angst, dood of ziekte, kan het voorlezen over zo'n onderwerp steun bieden en een manier zijn om een gesprek erover op gang te brengen.

Tot slot geeft het een kind een gevoel van veiligheid. Kinderen komen tot rust tijdens het voorlezen en op vaste tijden voorlezen kan helpen bij het bieden van structuur. Het kan een mooi ritueel voor het slapengaan zijn, een mooie afsluiting van de dag.

Natuurlijk lezen we voorleesboeken voor. Maar uit de reacties bleek ook dat de informatieve boeken en kijkboeken erg populair zijn bij de kinderen. Ook wordt er door vele van ons de moeilijkere boeken voorgelezen als de kinderen daar wel al naar verlangen maar nog niet zelf kunnen lezen. Veel van ouders zijn ook blijven voorlezen nadat hun kinderen zelf konden lezen.

DONALD DUCK

Ook valt op dat de Donald Duck door vele van onze kinderen erg graag gelezen wordt. Mirjam struikt zelfs de kringloopwinkels af op zoek naar stapels Donald Ducks! De Donald Duck wordt eigenlijk door alle kinderen leuk gevonden maar blijkt ook erg populair te zijn bij kinderen die om verschillende redenen niet graag (meer) lezen.

TITELS EN AUTEURS

Voor het voorlezen werden de volgende (soorten) boeken genoemd:

- sprookjes
- boeken met korte verhalen
- boeken met een thema zoals de boerderij, de aarde enz.
- (het omdraaiboekje van) 'Dikkie Dik' van Jet Boeke
- de boeken van Richard Scarry met plaatjes en woordjes
- 'Harry Potter' van J.K. Rowling
- 'De Fantastische Meneer Vos' van Roald Dahl
- 'Pinkeltje' van Dick Laan
- 'De Gelukkige Olifant' van Youp van 't Hek
- 'Dolfje Weerwolfje' van Paul van Loon
- 'Jeroen en de zilveren sleutel' van Daan Zonderland
- de boeken van Stephen en Lucy Hawking over het heelal
- de boeken van Carry Slee
- 'Saskia en Jeroen' van Jaap ter Haar.

OM ZELF TE LEZEN

Strips en Donald Duck

AVI boeken:

- de bolleboos serie van Swijssen en 'Mees Kees' van Mirjam Oldenhave

Informatieve boeken:

- De Guinness Record boeken
- Encyclopedieën
- Engelse moppenboekjes
- de 'Waarzinnig om te Weten' serie van Kluitman
- 'Het Grote Geschiedenisboek' van Wim Daniëls (4-12)

- 'Vet Oud!' van Richard Zuiderveld en Aant-Jelle Soepboer (12-14)
- 'Het Raadsel van Alles dat Leeft' van Jan Paul Schutten (4-12)
- 'In een land hier ver vandaan', 'Overal en ergens', 'Voorbij de Horizon', 'Een Hele Kunst' en 'Lang Geleden' van Arend van Dam en Alex de Wolf (4-12)
- 'Alles over techniek' en 'Alles over de Planeet Aarde' en 'Hét Kennisboek'.

Voor kinderen:

- Dolfje Weerwolfje' van Paul van Loon (7-9)
- Geronimo Stilton en Thea Stilton van De Wakkere Muis
- 'Dummie de Mummie' van Tosca Menten (6-8)
- de boeken van Roald Dahl
- de serie 'De Waanzinnige Boomhut' van Andy Griffith en Terry Denton (10-12)
- 'De wraak van het Spruitje' van Jan Paul Schutten (10+)
- 'Hoe verzorg ik mijn Draak' van Tim Kennemore (10-12)
- de mysterieserie voor kinderen 'Avontureneiland' van Helen Moss (7-9/10-12),
- 'Spinder' van Simon van der Geest (9-12)
- de serie 'De Grijsje Jager' van John Flanagan (9-12)
- 'De Kleine Kapitein' van Paul Biegel (voorlezen 7+, zelf lezen 9+)

Voor tieners

- de serie 'Harry Potter' van J.K. Rowling (10+)
- de boeken van Darren Shan (10+)
- de boeken van Anthony Horowitz (vanaf 10+)
- de serie 'Warrior Cats' van Erin Hunter (10+)
- De serie 'Septimus Heap' van Angie Sage (10-12)
- De 'Taragon-trilogie' van Eva Raaff (10-12)
- De serie 'Percy Jackson' van Rick Riordan (10-12)
- 'Het leven van een loser' van Jeff Kinney (10-12)
- 'Dagboek van een Muts' van Rachel Russell (10-12)
- De 'Edelsteen-trilogie' van Kerstin Gier (13-15)
- de trilogie 'De Hongerspelen' van Suzanne Collins (YA)
- 'Vlam' van Floortje Zwigman (YA)
- 'Boy 7' van Mirjam Mous (YA)
- De boeken van John Green (YA)

Belangrijk: De leeftijds aanduidingen die hier zijn gebruikt zijn van internet gehaald. Hoogbegaafde kinderen zijn vaak eerder toe aan boeken dus deze leeftijds aanduiding is zeker niet zaligmakend. Een probleem bij hoogbegaafde kinderen kan zijn dat ze qua niveau al een stuk verder zijn dan op basis van hun leeftijd mag worden verwacht maar zomaar niveaus hoger gaan lezen is lang niet altijd de oplossing omdat het boek misschien (nog) niet aansluit bij hun beleving. Het zoeken naar geschikte boeken kan dan een ingewikkelde toer worden. <<